

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 630
Warszawa, 5 grudnia 2007 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

-o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Joannę Kluzik-Rostkowską.

(-) Zbigniew Babalski; (-) Barbara Bartuś; (-) Dariusz Bąk; (-) Andrzej Bętkowski; (-) Jan Bury s. Antoniego; (-) Piotr Cybulski; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Edward Czesak; (-) Andrzej Ćwierz; (-) Andrzej Mikołaj Dera; (-) Marian Tomasz Goliński; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Przemysław Gosiewski; (-) Wojciech Jasiński; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Leonard Krasulski; (-) Marek Kwitek; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Marzena Machałek; (-) Ewa Malik; (-) Kazimierz Matuszny; (-) Marek Opiola; (-) Anna Paluch; (-) Jerzy Rębek; (-) Adam Rogacki; (-) Józef Rojek; (-) Jarosław Rusiecki; (-) Małgorzata Sadurska; (-) Dariusz Seliga; (-) Anna Sikora; (-) Krzysztof Sońta; (-) Piotr Stanke; (-) Marek Suski; (-) Andrzej Szlachta; (-) Stanisław Szwed; (-) Jadwiga Wiśniewska; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Waldemar Wrona; (-) Jarosław Zieliński; (-) Maria Zuba; (-) Wojciech Żukowski.

U S T A W A

z dnia.....2007 r.

o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 180:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pracownicy przysługuje urlop macierzyński w wymiarze:

- 1) 26 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie,
- 2) 39 tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie.”,

b) uchyla się § 2,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Po porodzie przysługuje urlop macierzyński niewykorzystany przed porodem aż do wyczerpania okresu ustalonego w § 1.”;

2) art. 183 otrzymuje brzmienie:

„Art. 183. § 1. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem, ma prawo do 26 tygodni urlopu na warunkach

urlopu macierzyńskiego, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia. Art. 180 § 5-7 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Jeżeli pracownik, o którym mowa w § 1, przyjął dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, do 10 roku życia, ma prawo do 12 tygodni urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.”;

3) po art. 186⁷ dodaje się art. 186⁸ w brzmieniu:

„Art. 186⁸. Pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę w okresie od dnia złożenia przez pracownika wniosku o obniżenie wymiaru czasu pracy do dnia powrotu do nieobniżonego wymiaru czasu pracy. Rozwiązanie przez pracodawcę umowy w tym czasie jest dopuszczalne tylko w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy, a także gdy zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę z winy pracownika.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustawa określa zasady tworzenia przez pracodawców zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, zwanego dalej „Funduszem”, i zasady gospodarowania środkami tego Funduszu, przeznaczonego na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z Funduszu, na dofinansowanie zakładowych obiektów socjalnych, na budowę, zakup, adaptację oraz przystosowanie zakładowych pomieszczeń na żłobek lub przedszkole.”;

2) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) działalność socjalna – usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreatywnej, opieki nad dziećmi w żłobkach i przedszkolach, udzielanie pomocy materialnej – rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14:

- a) w ust. 2 uchyla się pkt 2,
- b) uchyla się ust. 2a;

2) w art. 18:

a) ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających

świadczenie pielęgnacyjne na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych stanowi kwota tego świadczenia.”,

b) po ust. 5a dodaje się ust. 5b w brzmieniu:

„5b. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym stanowi kwota 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, z zastrzeżeniem ust. 9 i 14. Składka w nowej wysokości obowiązuje od trzeciego miesiąca następnego kwartału.”,

c) po ust. 13 dodaje się ust. 14 w brzmieniu:

„14. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o której mowa w ust. 5b, nie może być wyższa niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego – jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie.”;

2) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 – nie dłużej jednak niż przez 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży – nie dłużej niż przez 270 dni.”;

3) w art. 32 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu podlegającemu obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu zwolnionemu od wykonywania pracy lub ubezpieczonemu podlegającemu dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, który zawiesił prowadzenie działalności podlegającej ubezpieczeniu w związku z osobistym sprawowaniem opieki nad:”;

4) w art. 33 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zasiłek opiekuńczy przysługuje przez okres zwolnienia od wykonywania pracy lub zawieszenia prowadzenia działalności podlegającej ubezpieczeniu w związku z osobistym sprawowaniem opieki, nie dłużej jednak niż przez okres:”;

5) w art. 50 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 48, przychód ubezpieczonego niebędącego pracownikiem uległ zmniejszeniu wskutek niewykonywania pracy lub działalności w okresie pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego

albo odbywania ćwiczeń wojskowych, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego:”.

Art. 5. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 dodaje się ust. 6-8 w brzmieniu:

„6. Dodatek nie przysługuje, jeżeli kobieta w czasie ciąży nie pozostawała pod opieką lekarską przez okres co najmniej od 10 tygodnia ciąży do porodu.

7. Pozostawanie pod opieką lekarską potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub kartą przebiegu ciąży.

8. Przepisów ust. 6 i 7 nie stosuje się do prawnych lub faktycznych opiekunów dziecka, niebędących jego rodzicami.”;

2) w art. 10 w ust. 5:

a) uchyla się pkt 3,

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dziecko zostało umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki, z wyjątkiem dziecka przebywającego w zakładzie opieki zdrowotnej, z wyjątkiem zakładów, o których mowa w art. 3 pkt 7, oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;”;

3) w art. 15b po ust. 3 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

- „4. Zapomoga nie przysługuje, jeżeli kobieta w czasie ciąży nie pozostawała pod opieką lekarską przez okres co najmniej od 10 tygodnia ciąży do porodu.
5. Pozostawanie pod opieką lekarską potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub kartą przebiegu ciąży.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 71 w ust. 1 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) był zatrudniony i osiągał wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy, z zastrzeżeniem art. 104a i art. 105; w okresie tym nie uwzględnia się okresów urlopów bezpłatnych trwających łącznie dłużej niż 30 dni,”;
- 2) po art. 104 dodaje się art. 104a w brzmieniu:
„Art. 104a. Pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne nie opłacają składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego w okresie 36 miesięcy począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. Nr 158, poz. 1121)

w art. 9 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

- „2. Pracodawca, o którym mowa w ust. 1, nie opłaca składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego.”.

Art. 8. 1. Wymiar urlopu macierzyńskiego i urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o których mowa w art. 180 § 1 pkt 1 i art. 183 § 1 ustawy wymienionej w art. 1, wynosi:

- 1) w 2008 r. i 2009 r. – 20 tygodni;
- 2) w 2010 r. i 2011 r. – 22 tygodnie;
- 3) w 2012 r. i 2013 r. – 24 tygodnie.

2. Wymiar urlopu macierzyńskiego, o którym mowa w art. 180 § 1 pkt 2 ustawy wymienionej w art. 1, wynosi:

- 1) w 2008 r. i 2009 r. – 31 tygodni;
- 2) w 2010 r. i 2011 r. – 34 tygodnie;
- 3) w 2012 r. i 2013 r. – 37 tygodni.

3. Wymiar urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o którym mowa w art. 183 § 2 ustawy wymienionej w art. 1, wynosi:

- 1) w 2008 r. i 2009 r. – 9 tygodni;
- 2) w 2010 r. i 2011 r. – 10 tygodni;
- 3) w 2012 r. i 2013 r. – 11 tygodni.

4. Wymiar urlopu macierzyńskiego i urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w ust. 2 pkt 1 i w ust. 3 pkt 1, stosuje się także do pracownic i pracowników korzystających z takich urlopów w dniu 1 stycznia 2008 r.

5. Wymiar urlopu macierzyńskiego i urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w ust. 2 pkt 2 i w ust. 3 pkt 2, stosuje się także do pracownic i pracowników korzystających z takich urlopów w dniu 1 stycznia 2010 r.

6. Wymiar urlopu macierzyńskiego i urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w ust. 2 pkt 3 i w ust. 3 pkt 3, stosuje się także do pracownic i pracowników korzystających z takich urlopów w dniu 1 stycznia 2012 r.

7. Wymiar urlopu macierzyńskiego i urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o których mowa w art. 180 § 1 oraz art. 183 ustawy wymienionej w art. 1, stosuje się także do pracownic i pracowników korzystających z takich urlopów w dniu 1 stycznia 2014 r.

8. Przepis art. 186⁸ ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma zastosowanie także do pracowników korzystających w dniu wejścia w życie ustawy z obniżonego wymiaru czasu pracy.

Art. 9. Przepis art. 27f ust. 2 ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma zastosowanie do uzyskanych dochodów (poniesionych strat) od dnia 1 stycznia 2007 r.

Art. 10. W okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 18 ust. 5b i ust. 6a ustawy wymienionej w art. 4, stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w danym roku kalendarzowym ustalona zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu.

Art. 11. Obowiązek potwierdzenia opieki lekarskiej nad kobietą w ciąży, o którym mowa w art. 9 i 10 ustawy, o której mowa w art. 6, stosuje się do okresów przypadających po wejściu w życie ustawy.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2008 r.

-
- ¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.
- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 66 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 426 i Nr 89, poz. 589.
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 75, poz. 486 i Nr 113, poz. 717, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146, z 2003 r. Nr 213, poz. 2081, z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 oraz z 2007 r. Nr 69, poz. 467 i Nr 89, poz. 589.
- ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 21, poz. 125, Nr 112, poz. 769 i Nr 115, poz. 791-793.
- ⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 221, poz. 165 oraz z 2007 r. Nr 47, poz. 318 i Nr 115, poz. 792.
- ⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1630 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720 i Nr 109, poz. 747.
- ⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788 i Nr 164, poz. 1366, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043, Nr 149, poz. 1074, Nr 158, poz. 1121 i Nr 217, poz. 1588 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 115, poz. 791 i 793 i Nr 120, poz. 818.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy zawiera propozycje zmian w polskim systemie prawnym wynikające z założeń programu polityki rodzinnej rządu Pana Premiera Jarosława Kaczyńskiego, ogłoszonego w marcu 2007 r.

Zaproponowane zmiany obejmują zarówno propozycje przedstawione w programie, jak i te wynikające z postulatów zgłaszanych w trakcie dyskusji nad programem przez ekspertów oraz przedstawicieli strony społecznej.

Celem ustawy jest wdrożenie rozwiązań, które mogą się przyczynić do

- wzrostu liczby narodzin (odwrócenia niekorzystnego trendu demograficznego)
- poprawy jakości życia i kondycji polskich rodzin.

Od 1984 r. w Polsce rodzi się coraz mniej dzieci. Między latami 1989 i 2003 liczba urodzeń zmniejszyła się z 564,4 tys. do 351,1 tys. W 1989 r. na 100 kobiet w wieku rozrodczym przypadało 204 urodzonych dzieci (tzw. współczynnik dzietności całkowitej wynosił: 2,04), w 2003 r. na 100 kobiet przypadało już tylko 122 dzieci (współczynnik: 1,22). W ostatnich dwóch latach współczynnik dzietności wzrósł nieznacznie i w 2005 r. wyniósł 1,24. Wartości te sytuują Polskę wśród krajów o najniższej dzietności w Europie.

Zmienia się także wiek matek. Od 1989 r. do 2005 r. mediana wieku macierzyństwa wzrosła z 26,3 do 27,4 lat, a mediana wieku rodzenia pierwszego dziecka z 23,3 lat do 25,4 lat. Zmiany te są efektem dwóch nakładających się na siebie procesów. Pierwszym z nich jest odraczenie decyzji o posiadaniu dzieci, a drugim – rezygnacja z posiadania dzieci.

Prognoza demograficzna do 2030 r., przygotowana przez GUS, wskazuje na istotne zmiany, jakie będą zachodzić w wielkości i strukturze ludności Polski w kolejnych dekadach. Prawdopodobnie więc trwający od kilkunastu lat spadek urodzeń jeszcze nie jest procesem zakończonym i dotyczy w coraz większym stopniu kolejnych roczników młodzieży. W najbliższych latach należy liczyć się z dalszym spadkiem współczynnika dzietności do około 1,1 w 2010 r.; potem, w latach 2010-2020, można oczekiwać niewielkiego wzrostu tego współczynnika do wartości około 1,2.

Kobiety coraz później będą podejmowały decyzje o macierzyństwie. Dzisiaj

mediana wieku rodzenia dzieci wynosi około 28 lat, w ciągu najbliższych kilku lat wzrośnie do 29 lat, a około 2025 r. przekroczy 30 lat.

W dalszym ciągu będzie następował spadek umieralności i wzrost przeciętnej długości życia, jednak odrabianie zaległości w tej dziedzinie w stosunku do krajów najbardziej rozwiniętych będzie następowało wolniej niż w ostatniej dekadzie. Przeciętne trwanie życia wzrośnie z 75,1 lat w 2006 r. (70,9 lat mężczyźni, 79,6 lat kobiety) do 77,8 lat w 2015 r. (74,6 lat mężczyźni, 81,2 lat kobiety) oraz do 80 lat w 2030 r. (77,6 lat mężczyźni, 83,3 lat kobiety).

Zgodnie z prognozą demograficzną GUS, liczba mieszkańców Polski będzie maleć – zwiększać się będzie dystans pomiędzy liczbą zgonów a liczbą urodzeń – zjawisko to obserwowane jest w Polsce od niedawna, wcześniej mieliśmy do czynienia z nadwyżką urodzeń nad liczbą zgonów i przyrostem ludności. Spadek liczby ludności oraz niekorzystne zmiany w relacjach między ludnością w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym wystąpi:

- o ile zostaną utrzymane założone trendy w poziomie współczynnika dzietności;
- będzie postępowało dalsze odkładanie urodzeń przejawiające się przesuwaniem średniego wieku rodzenia w kierunku coraz starszych roczników;
- w połączeniu z korzystnymi zmianami umieralności.

Przy takim scenariuszu, do 2020 r. liczba ludności zmniejszy się o milion osób, a w następnej dekadzie (lata 2020–2030) o kolejne półtora miliona; w 2030 r. ludność Polski może osiągnąć liczbę ok. 35,7 mln. Ubytek ludności dotknie przede wszystkim miasta, głównie z powodu mniejszej dzietności w miastach niż na wsi, ale też na skutek nowego zjawiska, jakim jest przemieszczanie się części ludności miejskiej na tereny wiejskie na obrzeżach miast. W stosunku do stanu obecnego przewiduje się, że do 2030 r. liczba ludności w miastach zmniejszy się w sumie o 3 miliony osób, a na wsi wzrośnie o ok. pół miliona. Zmieni się także struktura wieku ludności. Według prognoz GUS, średni wiek mieszkańca Polski, który wynosi obecnie 36,7 roku wzrośnie do 2030 r. do 45,5 lat.

Zmieniać się będzie relacja pomiędzy osobami w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) i osobami w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej). W 2012 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będzie około 28 osób w wieku poprodukcyjnym (w 2005 roku były to 24 osoby), a w 2030 r. już 46 osób. Rosnąca liczba ludzi starszych i spadek liczby osób zdolnych do pracy oznacza przede wszystkim rosące obciążenie pracujących kosztami utrzymania istniejących systemów socjalnych, w tym zwłaszcza systemów emerytalnych i opieki zdrowotnej. Najbliższe lata trzeba wykorzystać do jak największej mobilizacji zasobów ludzkich tak, aby rynek pracy mógł udźwignąć wyzwania starzejącej się ludności.

Należy tutaj zauważyć, że od 2003 r. obserwujemy korzystne zmiany w liczbie i natężeniu urodzeń (wzrost liczby oraz intensywności urodzeń, zwłaszcza w rocznikach wieku 25-29 lat i 30-35 lat), co wynika głównie z realizacji odłożonych urodzeń wyżowych roczników końca lat 70-tych oraz początku lat 80-tych, zmiany te są korzystniejsze niż zakładała aktualna prognoza demograficzna. Te korzystne trendy wymagają wsparcia odpowiednią polityką rodzinną.

Polacy chcą mieć więcej dzieci. Polki deklarują, że chciałyby mieć więcej dzieci. Hipotetyczny wskaźnik dzietności, przy uwzględnieniu tych deklaracji powinien wynosić 2,33, a w przypadku aspiracji mężczyzn - 2,29. Jednakże chęci te nie są realizowane. Badania opinii publicznej wskazują, że ponad połowa Polaków nie zamierza mieć więcej dzieci.

Do najważniejszych powodów rezygnacji z dziecka i kolejnych dzieci należą:

- posiadanie zaplanowanej liczby dzieci,
- stan zdrowia i wiek pytanej osoby lub jej/jego partnera/ki, brak stałego partnera,
- wysokie koszty utrzymania dziecka,
- obawa o przyszłość dzieci,
- partner lub partnerka nie chce mieć więcej dzieci.

Polacy jako główne przyczyny odraczania bądź rezygnacji z rodzicielstwa

wskazują:

- obawę kobiet przed utratą pracy,
- złe warunki mieszkaniowe młodych ludzi,
- brak wsparcia ze strony państwa m.in. w dziedzinie edukacji, wychowania, opieki medycznej,
- obawy przed obniżeniem się materialnego poziomu życia,
- chęć robienia kariery zawodowej przez kobiety,
- trudności z pogodzeniem obowiązków zawodowych i rodzinnych.

Celem ustawy jest złagodzenie niektórych z wymienionych powyżej przyczyn.

Kobiety wycofują się z rynku pracy na czas wychowania dzieci. Wśród kobiet, które decydują się na dzieci, szczególnie w wieku 25–29 lat, wyraźnie obserwuje się tendencje do wycofania się z rynku pracy w pierwszych latach życia dziecka i powrót do aktywności zawodowej po wejściu dziecka w wiek przedszkolny. Powrót nie jest łatwy z wielu powodów: dezaktualizacji kwalifikacji zawodowych, utraty kontaktu z rynkiem pracy, obawy pracodawców przed zatrudnianiem kobiet z dziećmi, postrzeganych jako mniej dyspozycyjne. Trudności ze znalezieniem pracy zniechęcają do podjęcia decyzji o urodzeniu kolejnego dziecka. W Polsce w 2005 r. pracowało 46,8% kobiet (średnia UE wynosiła 56,3%), podczas gdy celem Strategii Lizbońskiej jest podniesienie liczby kobiet pracujących do 60% do roku 2010. Dlatego też ustawa zawiera rozwiązania zachęcające rodziców, a także ich pracodawców, do powrotu na rynek pracy.

Wydatki na politykę rodzinną w Polsce należą do najniższych w Europie. W efekcie rosnącego udziału wydatków sztywnych w budżecie państwa, w latach 90-tych, a także na początku obecnego stulecia zaczęto ograniczać wydatki na inne obszary polityki społecznej, w tym na świadczenia rodzinne. Między innymi wprowadzono próg dochodowy przy dostępie do świadczeń rodzinnych, ograniczono długość urlopów macierzyńskich czy też podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe kobiet pozostających na urloпах wychowawczych. Zmiany te ograniczały możliwości łączenia rodzicielstwa oraz aktywności zawodowej. W efekcie, wydatki na politykę

rodziną w Polsce wynoszą około 0,9% PKB, podczas gdy w Unii Europejskiej stanowią one przeciętnie 2,1%.

Projekt ustawy zawiera propozycje zmian, które mają sprzyjać łączeniu pracy zawodowej i życia rodzinnego, a także usunąć niektóre bariery dotyczące zatrudnienia kobiet.

Zmiana ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. – Kodeks pracy zawarta w art. 1 pkt 1 i 2 projektu zakłada wydłużenie urlopu macierzyńskiego do 26 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka oraz do 39 tygodni – w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie. Zmiana ta będzie następowała stopniowo, wydłużając długość podstawowego urlopu o dwa tygodnie co dwa lata, zgodnie z harmonogramem określonym w art. 9 projektu. Zmiana zamieszczona w art. 1 pkt 3 projektu polega na objęciu ochroną wynikającą z art. 186¹ Kodeksu pracy pracownika, który korzysta z uprawnień wynikających z art. 186⁷ Kodeksu Pracy. Innymi słowy pracownik, który nie korzysta z urlopu wychowawczego, ale chce pracować w niepełnym wymiarze, ze względu na opiekę nad dzieckiem, będzie chroniony przed zwolnieniem przez okres odpowiadający okresowi urlopu wychowawczego. Zmiana ta ma na celu wprowadzenie możliwości ochrony pracowników, którzy zmniejszają wymiar czasu pracy na równi z pracownikami biorącymi urlop wychowawczy.

Zmiana ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych zawarta w art. 2 projektu umożliwi wykorzystanie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych do tworzenia przyzakładowych żłobków i przedszkoli, jak również finansowania z funduszu opieki nad dziećmi w przedszkolach i żłobkach. Propozycja ta ma na celu zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej dla dzieci. Brak dostępu do opieki w przedszkolach i żłobkach stanowi jedną z najczęściej wymienianych barier w możliwości powrotu rodziców (w szczególności matek) do zatrudnienia.

Zmiana ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawarta w art. 3 projektu zwiększa wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pozostających na urloпах wychowawczych do kwoty osiąganego przed urlopem wychowawczym wynagrodzenia, jednak nie więcej niż 60% przeciętnego wynagrodzenia.

W okresie przejściowym (od 2008 r. do 2011 r.), podstawę wymiaru składek będzie stanowił wynagrodzenie minimalne, o czym stanowi art. 12 projektu. Podniesienie do kwoty 60% przeciętnego wynagrodzenia podstawy naliczania składek emerytalnych i rentowych opłacanych przez budżet państwa za osoby pozostające na urloпах wychowawczych będzie oznaczało, że rodzic otrzymywałby na swoje konta emerytalne w ZUS i OFE zamiast kwoty 81,98 zł – prawie 300 zł. Przyjęcie tego rozwiązania uchroni przed dyskryminowaniem (pod względem wysokości przyszłej emerytury) rodziców, głównie kobiet, decydujących się na urlop wychowawczy. Jest też czytelnym sygnałem ze strony państwa o docenianiu roli rodzica.

W art. 4 projektu proponowane są zmiany w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Dwie z nich dotyczą zbliżenia sytuacji osób prowadzących działalność na własny rachunek, które są ubezpieczone dobrowolnie i osób ubezpieczonych obowiązkowo.

Pierwsza zmiana skraca wymagany okres ubezpieczenia dla otrzymania świadczeń pieniężnych ze 180 dni do 90 dni w przypadku osób ubezpieczonych dobrowolnie. W związku z propozycją skrócenia do 90 dni okresu wyczekiwania na zasiłek chorobowy, w przypadku podlegania dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, proponuje się wprowadzenie dodatkowej zmiany do art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Obecnie, zgodnie z art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w przypadku dobrowolnego podlegania ubezpieczeniom społecznym, dobrowolne jest również opłacanie składek. Ubezpieczony sam decyduje, czy chce podlegać tym ubezpieczeniom, a jeżeli tak, to od kiedy, składając wniosek o objęcie ubezpieczeniami. Podobnie jest także w przypadku rezygnacji z podlegania tym ubezpieczeniom – decyzja należy do ubezpieczonego. Wyjątek dotyczy niektórych ubezpieczonych, np. osób prowadzących pozarolniczą działalność, które same za siebie opłacają składki. W przypadku tych osób dobrowolne ubezpieczenia ustają także wówczas, gdy nie zostaną opłacone w terminie składki, chyba że ZUS wyrazi zgodę na ich opłacenie po terminie. Rozwiązanie to powoduje szereg negatywnych skutków, zwłaszcza w przypadku osób prowadzących

pozarolniczą działalność przystępujących do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Proponuje się, aby przy utrzymaniu zasady, że objęcie dobrowolnymi ubezpieczeniami społecznymi (i wyłączenie z tych ubezpieczeń) następuje na wniosek ubezpieczonego, wprowadzić obowiązek opłacania składek za cały okres podlegania tym ubezpieczeniom, wynikający ze złożonych wniosków. W konsekwencji ZUS miałby prawo przymusowego dochodzenia niezapłaconych składek, a ubezpieczeni nie traciliby prawa do świadczeń w przypadku nieterminowego opłacania składek.

Druga zmiana w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 4 pkt 2 i 3 projektu) dotyczy wyrównania prawa do świadczeń opiekuńczych dla osób ubezpieczonych obowiązkowo oraz ubezpieczonych dobrowolnie. Zmiana ta jest także konsekwencją orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Trzecia zmiana, zawarta w art. 4 pkt 4 projektu zawiera propozycję wydłużenia maksymalnego okresu otrzymywania świadczenia chorobowego dla kobiet w ciąży ze 182 dni do 270 dni. Jak pokazuje praktyka Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku ciąż zagrożonych, limit 182 dni jest zbyt krótki, co oznacza konieczność ubiegania się o inne świadczenia (np. świadczenia rehabilitacyjne). Wprowadzenie zmiany ułatwi kobietom w ciąży dostęp do świadczeń zapewniających im zastąpienie dochodu w okresie ciąży, jeżeli zmuszone są przebywać na długotrwałych zwolnieniach lekarskich w związku ze swoją ciążą.

Zmiana ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych zawarta w art. 5 projektu wprowadza warunkowe wypłacenie świadczenia z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego) od przedstawienia przez osobę ubiegającą się o świadczenie karty ciąży, podobnie w przypadku korzystania przez kobiety w ciąży z zapomogi. Intencją tej regulacji jest zwiększenie rzeczywistego zakresu objęcia kobiet w ciąży opieką lekarską w trakcie ciąży, co może przyczynić się do ograniczenia wysokiego poziomu śmiertelności oraz zmniejszenia odsetka niemowląt posiadających niską masę urodzeniową.

Uchylenie pkt 3 w art. 10 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych znosi ograniczenie możliwości zarobkowania dla kobiet otrzymujących dodatek do

zasiłku rodzinnego z tytułu urlopu wychowawczego. Zmiana w art. 10 ust. 5 pkt 4 ustawy pozwala na utrzymanie dodatku także w sytuacji, gdy dzieci uczęszczają do żłobka lub przedszkola. Zmiany te mają na celu poprawę możliwości integracji kobiet wychowujących dzieci na rynku pracy.

Zmiany zaproponowane w art. 6 i 7 projektu mają na celu zwolnienie z obowiązkowego opłacania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za osoby powracające z urlopu wychowawczego i urlopu macierzyńskiego. Celem zmiany jest ułatwienie powrotu osób powracających z tych urlopów do zatrudnienia.

Projekt ma wejść w życie od 1 marca 2008 r.

Materia projektu ustawy nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Łączne skutki finansowe realizacji ustawy dla sektora finansów publicznych w okresie od 2008 r. do 2014 r. wyniosą około 9 mld zł.

Warszawa, 19 grudnia 2007 r.

BAS-WAEiM-404/07

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
o zgodności przedstawionego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy
- Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Joanna Kluzik-Rostkowska) z prawem Unii
Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw przewiduje m.in. wydłużenie okresów urlopów macierzyńskich (art. 1 pkt. 1 projektu). Przy czym wydłużanie odbywałoby się stopniowo, do 2014 r. Skróceniu natomiast miałyby ulec w niektórych przypadkach urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego (art. 1 pkt. 2 projektu). Ponadto, projekt przewiduje zwiększenie ochrony stosunku pracy pracowników uprawnionych do urlopu wychowawczego, świadczących pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Projekt przewiduje także objęcie finansowaniem z zakładowych funduszy świadczeń socjalnych budowy, zakupu, adaptacji oraz przystosowania zakładowych pomieszczeń na żłobki lub przedszkola (art. 2 projektu).

Projekt przewiduje także zwolnienie pracodawców z obowiązku opłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego (art. 7 projektu).

Projekt przewiduje także zmiany w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, ze zm.), ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267, ze zm.), ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, ze zm.), ustawie z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 9, poz. 1001, ze zm.).

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

W związku z proponowanymi zmianami należy zwrócić uwagę na następujące akty prawa Unii Europejskiej.

1) Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG). Dyrektywa w art. 8 stanowi, iż Państwa Członkowskie podejmują niezbędne środki zapewniające pracownikom w ciąży, pracownikom, które niedawno rodziły i pracownikom karmiącym piersią, uprawnienie do nieprzerwanego urlopu macierzyńskiego, trwającego co najmniej 14 tygodni, udzielonego przed porodem i/lub po nim zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką. Taki urlop macierzyński powinien obejmować co najmniej dwutygodniowy obowiązkowy urlop macierzyński, przyznawany przed i/lub po porodzie zgodnie z prawem krajowym i/lub praktyką. Trybunał Sprawiedliwości¹ orzekł, że chociaż art. 8 stanowi o nieprzerwanym okresie urlopu macierzyńskiego, który powinien trwać przynajmniej 14 tygodni, włączając w to obowiązkowy, przynajmniej dwutygodniowy urlop, to jednak przepis ten pozostawia Państwom Członkowskim swobodę określenia daty rozpoczęcia urlopu macierzyńskiego. Ponadto, zgodnie z dyrektywą **76/207/EWG** (zob. pkt II.2 niniejszej opinii), do Państwa Członkowskiego należy, w granicach określonych w art. 8 dyrektywy 92/85/EWG, ustalenie okresów urlopu macierzyńskiego tak, by umożliwić pracownikom nieobecność (w pracy) w okresach, w których występują dolegliwości związane z ciążą i porodem.

Z kolei przepis art. 10 stanowi, że w celu zagwarantowania pracownikom w ciąży, pracownikom, które niedawno rodziły i pracownikom karmiącym piersią możliwości korzystania z praw do ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, uznanych w tym przepisie, postanawia się, że Państwa Członkowskie podejmą niezbędne środki zakazujące zwolnień takich pracownic w okresie od początku ciąży do końca urlopu macierzyńskiego przewidzianego w art. 8 ust. 1, chyba że zachodzą szczególne przyczyny, niezwiązane z ich stanem, dopuszczone w prawie krajowym i/lub praktyce oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednie władze wyraziły na to zgodę. Trybunał Sprawiedliwości² uznał, że art. 10 dyrektywy wywiera bezpośredni skutek, zatem w braku implementacji jego postanowień do prawa krajowego, przyznaje jednostkom prawa, na które mogą

---

¹ Wyrok z 27 października 1998 r. w sprawie C-411/96 Margaret Boyle i inni przeciwko Equal Opportunities Commission.

² Wyrok z 4 października 2001 r. w sprawie C-438/99 Maria Luisa Jiménez Melgar przeciwko Ayuntamiento de Los Barrios.

się powoływać przed sądami krajowymi, przeciwko władzom państwa, które nie implementowało tego przepisu.

Należy podkreślić, że dyrektywa zawiera normy minimalne i nie zabrania przyjmowania Państwom Członkowskim przyjmowania bardziej korzystnych rozwiązań.

2) Dyrektywa Rady **76/207/EWG** z dnia 9 lutego 1976 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia zawodowego oraz warunków pracy. Dyrektywa w art. 3 stanowi m.in., że stosowanie zasady równego traktowania oznacza, że nie może istnieć żadna bezpośrednia ani pośrednia dyskryminacja ze względu na płeć w odniesieniu do warunków dostępu do zatrudnienia.

3) Dyrektywa Rady **80/987/EWG** z 20 października 1980 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności ich pracodawcy, w art. 5 stanowi, że Państwa Członkowskie ustalają szczegółowe zasady organizacji, finansowania i funkcjonowania instytucji gwarancyjnych (dot. roszczeń pracowników wobec niewypłacalnego pracodawcy), przestrzegając m.in. zasady, zgodnie z którą pracodawcy biorą udział w finansowaniu, chyba że jest ono w całości zabezpieczone przez władze publiczne.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

1) i 2) Postanowienia przedstawionych dyrektyw są implementowane do prawa polskiego. Projekt nie ma zatem na celu ich implementacji, czyli zapewnienia minimalnych warunków ochrony pracowników lecz zmierza do zwiększenia uprawnień pracowniczych - wydłużenia urlopu macierzyńskiego. Jest to zgodne z dyrektywami, gdyż przewidziany w nich poziom ochrony ma charakter minimalny i wyraźnie zezwalają na wprowadzenie dalej idącej ochrony.

W szczególności, postanowienia opiniowanego projektu, które przewidują wydłużenie urlopu macierzyńskiego są zgodne z art. 8 dyrektywy 92/85/EWG – wszystkie przewidziane w projekcie okresy są dłuższe niż 14 tygodni.

3) Proponowane wyłączenie obowiązku opłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest zgodne z art. 5 dyrektywy 80/987/EWG.

IV. Konkluzje

Przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 19 grudnia 2007 r.

BAS-WAEiM-405/07

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
dotycząca możliwości uznania przedstawionego poselskiego projektu
ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Joanna Kluzik-Rostkowska) za
projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art.
95a ust. 1 Regulaminu Sejmu

Stosownie do art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu, projektem ustawy wykonującym prawo Unii Europejskiej jest projekt ustawy mający na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Przedstawiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw przewiduje m.in. wydłużenie okresów urlopów macierzyńskich (art. 1 pkt. 1 projektu). Przy czym wydłużanie odbywałoby się stopniowo, do 2014 r. Skróceniu natomiast miałyby ulec w niektórych przypadkach urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego (art. 1 pkt. 2 projektu). Ponadto, projekt przewiduje zwiększenie ochrony stosunku pracy pracowników uprawnionych do urlopu wychowawczego, świadczących pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Projekt przewiduje także objęcie finansowaniem z zakładowych funduszy świadczeń socjalnych budowy, zakupu, adaptacji oraz przystosowania zakładowych pomieszczeń na żłobki lub przedszkola (art. 2 projektu).

Projekt przewiduje także zwolnienie pracodawców z obowiązku opłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego (art. 7 projektu).

Projekt przewiduje także zmiany w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, ze zm.), ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267, ze zm.), ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, ze zm.), ustawie z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 9, poz. 1001, ze zm.).

Ponieważ opiniowany projekt ustawy nie ma na celu wykonania jakiegokolwiek aktu prawa Unii Europejskiej, nie ma podstaw, by uznać go, w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu, za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

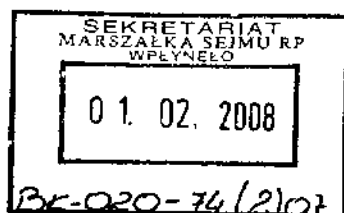

Warszawa, dnia 30 stycznia 2008 r.

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Jolanta Fedak

DAE-I-0700-1-170/ED/08

Pan

Bronisław Komorowski

Marszałek Sejmu RP

W związku z pismem (DSPA-4406-8(2)/08 z dnia 11 stycznia br.) w sprawie *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw*, złożonego przez Klub Parlamentarny „Prawo i Sprawiedliwość”, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przedstawia następującą opinię do ww. projektu.

Projekt wspomnianej ustawy jest efektem prac rządu poprzedniej kadencji, prezentowanego w ramach programu polityki rodzinnej. Ze względu na skrócenie kadencji Sejmu, ww. projekt, będący wówczas przedłożeniem rządowym, nie został uchwalony.

Projekt w przedłożeniu klubu PIS nie jest zgodny z uchwaloną ustawą budżetową na 2008 r. Wejście w życie rozwiązań w terminie zaproponowanym przez klub PiS (od 1 marca 2008 r., a w przypadku wydłużenia urlopów macierzyńskich także de facto od 1 stycznia 2008 r.) jest niemożliwe, ze względu na brak odpowiedniego zabezpieczenia finansowego w budżecie na rok 2008.

Wprowadzenie w życie ustawy już w 2008 r. wywoła w bieżącym roku koszty na poziomie 175,6 mln zł, co obejmuje wydatki z tytułu:

- wydłużenia urlopów macierzyńskich	97,0 mln zł
- zwiększenia podstawy wymiaru składek	78,6 mln zł

Należy również zaznaczyć, iż projekt ustawy zmniejszy jednocześnie wpływy na rzecz Funduszu Pracy – szacowany koszt to 170 mln zł. Wejście w życie tych rozwiązań w proponowanym terminie nie jest także możliwe z przyczyn organizacyjnych – zarówno Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jak i pracodawcy wymagają odpowiedniego *vactio legis*, aby przygotować się do obsługi zmienionych zadań (naliczanie składek według innej podstawy wymiaru za osoby przebywające na urloпах wychowawczych), zwiększenie wymiaru urlopu macierzyńskiego.

Jednocześnie pragnę zauważyć, iż projekt przedstawiony przez Klub Parlamentarny PiS zawiera pewne dodatkowe wady. Wymaga on wykreślenia przepisów przejściowych odnoszących się do zrealizowanej nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, jak również poprawy odwołań zawartych w projekcie.

Dlatego biorąc pod uwagę możliwości budżetu państwa, a także niezbędne przygotowania organizacyjne w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz niedoskonałości samego projektu, uważam, że projekt ten wymaga dalszych prac i modyfikacji, aby mógł zyskać poparcie.

Merytoryczną treść regulacji jest zgodna z rozwiązaniami, które będą w najbliższym okresie przedmiotem przedłożenia rządowego. Przy czym, prace Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej uwzględniają realia ustawy budżetowej na 2008 r. Dodatkowo rozważane są inne regulacje, które będą ułatwiać rodzinom zapewnienie usług opiekuńczych w celu lepszego godzenia pracy i życia rodzinnego.

Biorąc pod uwagę powyższe, uważam iż zaproponowany przez klub parlamentarny Prawa i Sprawiedliwości projekt powinien być rozpatrzony równolegle z przedłożeniem rządowym w tej samej sprawie.

MINISTER

Jolanta Fedak

Do wiadomości:

Sławomir Nowak – Sekretarz Stanu, Szef Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów;

**ZASTĘPCA
GŁÓWNEGO INSPEKTORA PRACY**

Anna Tomczyk

Warszawa, 4 lutego 2008 r.

GPP-152-306-4000 - 1 / 08

Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

W związku z przekazaniem przy piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r. (PS-6/08) poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw uprzejmie zgłaszam następujące uwagi do ww. projektu:

Projektowany przepis art. 186⁸ Kodeksu pracy przewiduje ochronę przed wypowiedzeniem i rozwiązaniem umowy o pracę w okresie od dnia złożenia przez pracownika wniosku o obniżenie wymiaru czasu pracy do dnia powrotu do nieobniżonego wymiaru czasu pracy. Należy zwrócić uwagę, iż projektowane rozwiązanie może budzić wątpliwości w aspekcie przepisów o równym traktowaniu. Analogiczną ochroną nie będą objęci pracownicy uprawnieni do urlopu wychowawczego, którzy nie korzystają z tego prawa i nie wnoszą wniosku o obniżenie wymiaru czasu pracy.

Podkreślenia wymaga również, iż projektowany przepis określa moment objęcia ochroną (dzień złożenia wniosku przez pracownika o obniżenie wymiaru czasu pracy), nie wskazuje natomiast w jakim terminie wniosek powinien być złożony. W praktyce może to prowadzić do nadużycia prawa, tj składania wniosku ze znacznym wyprzedzeniem, wyłącznie celem uzyskania ochrony.

Z uwagi na ścisłe powiązanie treści projektowanego art. 186⁸ k.p. z treścią art. 186⁷ k.p. należałoby zamieścić ten przepis w jednej jednostce redakcyjnej - artykule 186⁷ k.p. - jako jego ust. 2. Ponadto w zdaniu drugim art. 186⁸ k.p. po wyrazach „rozwiązanie umowy o pracę” zasadne byłoby dodanie wyrazów „bez wypowiedzenia”, co jednoznacznie wskazywałoby jeden z trybów rozwiązania umowy o pracę (art. 52 k.p.).

SEJMYCZNA KANCELARIA SEJMU
Wydział Podawczy

2008 - 02 - 04

WPLYNĘŁO

Zał. Nr

ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

00-246 Warszawa, ul. Miodowa 14
Tel. (0-22) 50-44-200, Fax (0-22) 50-44-220
e-mail: zrp@zrp.pl www.zrp.pl

Warszawa, 05.02.2008r.

NO-2/U/10/08

Pan Lech Czapla
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Związek Rzemiosła Polskiego przekazuje uwagi do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, otrzymanego przy piśmie znak: PS-6/08 z dnia 9 stycznia 2008r.

Projekt w znacznej części pokrywa się z projektem rządowym z czerwca 2007r., który opiniowany był przez Związek Rzemiosła Polskiego (pismo NO-2/U/63/07 z dnia 12 lipca 2007r.).

Reprezentując środowisko małych i średnich przedsiębiorców rzemieślniczych popieramy te propozycje o charakterze prorodzinnym, które dotyczą również wielu rodzin osób prowadzących działalność gospodarczą.

Aprobujemy zwłaszcza zapisy projektu zrównujące dostęp, względnie zmierzające do złagodzenia utrudnień tej grupy ubezpieczonych w systemie ubezpieczeń społecznych, do korzystania ze świadczeń przysługujących obecnie jedynie ubezpieczonym w systemie pracowniczym. Niektóre z propozycji zmian traktujemy jako spełnienie postulatów podnoszonych od wielu lat przez środowisko rzemieślnicze.

Mamy przede wszystkim na myśli propozycje zmian:

- Art. 3 pkt. 1 projektu

Jak wynika z uzasadnienia do projektu jest tu zawarta propozycja uchylenia w art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ust. 2 pkt. 2 oraz ust. 2a, co w konsekwencji ma zapewnić ubezpieczonemu dobrowolnie (chodzi o ubezpieczenie chorobowe) prawo do świadczeń nawet w przypadku nieterminowego opłacenia składek, z zastrzeżeniem iż „ZUS miałby prawo przymusowego dochodzenia niezapłaconych składek”.

Popierając to rozwiązanie zgłaszaliśmy i ponawiamy wniosek o doprecyzowanie warunku zabezpieczającego prawo do świadczenia mimo opóźnień w opłacie składki.

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....

Data wpływu 13.02.08

- Art. 4 pkt. 1 projektu

Zaproponowana zmiana do art. 4 ust. 1 pkt. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa skraca wymagany okres ubezpieczenia dla otrzymania świadczeń w przypadku osób ubezpieczonych dobrowolnie z 180 dni do 90 dni.

Propozycję oceniamy pozytywnie i traktujemy jako zbliżenie sytuacji osób prowadzących działalność pozarolniczą i osób obowiązkowo ubezpieczonych.

- Art. 4 pkt. 3 i 4 projektu

Zaproponowane zmiany do art. 32 ust. 1 oraz art. 33 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa mają na celu przyznanie zasiłku opiekuńczego ubezpieczonemu podlegającemu dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, który zaprzestał prowadzenia działalności w związku z koniecznością osobistego sprawowania opieki. Należy podkreślić, że ta zmiana w celu wyrównania prawa do świadczeń opiekuńczych dla osób ubezpieczonych obowiązkowo oraz ubezpieczonych dobrowolnie, następuje dopiero w rezultacie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Z pewnym zawodem i rozczarowaniem przyjmujemy natomiast fakt, iż w obecnym projekcie brak jest propozycji zmian, które znajdowały się w projekcie z czerwca 2007r. uzyskując nasze poparcie.

Uwaga powyższa dotyczy zwłaszcza braku w obecnym projekcie propozycji nowych regulacji prawnych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, umożliwiających korzystanie przez osoby prowadzące działalność pozarolniczą ze świadczeń z tytułu urlopu wychowawczego na czas opieki nad dzieckiem.

Wnosimy w tym przypadku o rozważenie powrotu do proponowanych zmian w art. 6a oraz art. 16 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z poważaniem
Dyrektor Generalny

Elżbieta Znosko-Łapczyńska

Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Uprzejmie informuję, że do przekazanego przy piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r., znak: PS-6/08, poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, z punktu widzenia wykonawcy, zgłaszam następujące uwagi.

Do art. 3 projektu ustawy

1. Nie zmieniając istoty zmiany zaproponowanej w pkt 1, do art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgłaszamy propozycje takiego zapisania tej zmiany, aby w sposób nie budzący wątpliwości określała zasady przystopowania i występowania z dobrowolnych ubezpieczeń. Dlatego też zmianie 1 proponujemy nadać brzmienie:

„1) w art. 14:

a) ust. 1, 1a i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ubezpieczeń, o którym mowa w art. 36, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym zgłoszenie to zostało złożone.

1a. Objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego w zgłoszeniu do tego ubezpieczenia tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie, o którym mowa w art. 36 ust. 4.

2. Ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1, ustają:

1) od dnia wskazanego w zgłoszeniu wyrejestrowana z ubezpieczeń, o którym mowa w art. 36, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym zgłoszenie to zostało złożone,

2) od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.”

b) uchyla się ust. 2a;”.

W konsekwencji, podobne doprecyzowanie proponujemy wprowadzić do art. 31 ust. 5 i 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tym samym w art. 3 projektu ustawy proponujemy dodać pkt 3 w brzmieniu:

„3) w art. 36 ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Osoby, które obejmowane są ubezpieczeniami społecznymi na zasadach dobrowolności, z wyłączeniem osób, które zamierzają kontynuować ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zgłaszane są do ubezpieczeń w terminie przez nie wybranym. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....

Data wpływu 15.02.08r. ....

6. Osoby, które zamierzają kontynuować ubezpieczenia emerytalne i rentowe, dokonują zgłoszenia do ubezpieczeń w terminie 30 dni od ustania ubezpieczeń społecznych.”.

2. W związku z projektowaną zmianą art. 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wymaga rozważenia dokonanie zmian także w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, polegających na wprowadzeniu przepisów regulujących prawo do świadczeń w razie posiadania zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Regulacje takie zostały przyjęte w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673 ze zm.). Wynika z nich, że osobom będącym płatnikami składek na własne ubezpieczenia społeczne (tj. prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym oraz duchownym) , prawo do świadczeń nie przysługuje w razie stwierdzenia zadłużenia z tytułu składek na kwotę przewyższającą 6,60 zł, do czasu spłaty całości zadłużenia. W przypadku uregulowania całości zadłużenia przed upływem 6 miesięcy, ubezpieczonemu przysługuje prawo do świadczenia za cały okres niezdolności do pracy. Wprowadzenie takich regulacji w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa pozwoli uniknąć sytuacji, w której ubezpieczeni będą zgłaszali wnioski o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym i nie będą opłacali składek z tego tytułu, natomiast Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie zobowiązany do wypłacania świadczeń i prowadzenia egzekucji składek.
3. Zapis zawarty w art. 3 pkt 2 lit. c budzi wątpliwości ponieważ jest nieprecyzyjny, co do sposobu ustalenia przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego za okres 12 miesięcy kalendarzowy poprzedzających urlop wychowawczy. Przykładowo, w przypadku, gdy zatrudnienie u pracodawcy, który udzielił urlopu wychowawczego, trwało krócej niż 12 miesięcy, pracodawca będzie musiał uzyskiwać informacje o wysokości wynagrodzenia pracownika u innych pracodawców. Rodzi się też pytanie, jak będzie ustalana podstawa wymiaru składek w przypadku gdy osoba rozpoczynająca urlop wychowawczy nie będzie posiadała 12-miesięcznego okresu pracy - czy wypłacone wynagrodzenie będzie się dzieliło przez 12, czy też przez liczbę miesięcy wykonywania pracy.

Do art. 4 projektu ustawy

1. W związku z proponowanym , w pkt. 2, brzmieniem art. 8 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, wydłużającym do 270 dni okres wypłaty zasiłku chorobowego dla ubezpieczonych będących w ciąży, konieczne jest wprowadzenie przepisu przejściowego. Proponujemy wprowadzenie zasady, zgodnie z którą przepis art. 8 nie ma zastosowania do osób będących w ciąży, jeżeli pierwszy dzień świadczenia rehabilitacyjnego przypada przed dniem wejścia w życie ustawy. Pozwoli to na uniknięcie zamieszania w ustalaniu prawa do świadczeń w sprawach toczących się w chwili wejścia przepisu w życie.
2. Proponujemy uprościć zapisy, zaproponowane w pkt 3 i 4, dotyczące art. 32 ust. 1 oraz art. 33 ust. 1:
  - 1) zmianie zaproponowanej w pkt 3, dotyczącej art. 32 ust. 1 proponujemy nadać brzmienie:
„Zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy lub nie wykonującemu działalności z powodu konieczności sprawowania opieki nad:”

2) zmianie zaproponowanej w pkt 4, dotyczącej art. 33 ust. 1 proponujemy nadać brzmienie:

„Zasiłek opiekuńczy przysługuje przez okres zwolnienia od wykonywania pracy lub nie wykonywania działalności z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki, nie dłużej jednak niż przez okres:”

Ponadto w ustawie używa się pojęcia „zawiesił prowadzenie działalności” natomiast instytucja „zawieszenia” nie funkcjonuje w przepisach prawa (ani o działalności gospodarczej, ani ubezpieczeniowych). Można jedynie mówić o „niewykonywaniu działalności”, analogicznie jak użyte w art. 4 pkt 5 ustawy.

Do art. 8 ust. 4 projektu ustawy

Konieczne jest zweryfikowanie daty. Przepis ten powinien mieć zastosowanie do osób korzystających z urlopu macierzyńskiego w dniu wejścia w życie ustawy. Stosowanie tego przepisu do osób korzystających z urlopu macierzyńskiego w dniu 1 stycznia 2008 r. jest nieprawidłowe, gdyż w wielu przypadkach urlop macierzyński zakończy się przed wejściem w życie ustawy.

Do art. 9 projektu ustawy

W art. 2 projektu ustawy nie proponuje się zmiany art. 27f ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Do art. 10 projektu ustawy

- 1) wyrazy „1 stycznia 2008 r.” proponujemy zastąpić wyrazami „wejścia w życie ustawy”. Projektowane brzmienie tego przepisu spowoduje konieczność korygowania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym za okres od 1 stycznia 2008 r. do dnia wejścia w życie ustawy,
- 2) wyrazy „w art. 4” należy zastąpić wyrazami „w art. 3”,
- 3) w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych w art. 18 nie ma ust. 6a,
- 4) powstają wątpliwości, czy w okresie do 31 grudnia 2011 r. przy ustalaniu podstawy wymiaru składek będą miały zastosowanie przepisy art. 18 ust. 9 i 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Do art. 11 projektu ustawy

Błędnie przywołano przepisy .

Szacunkowe skutki finansowe dotyczące ubezpieczeń społecznych

Wszystkich poniższych szacunków dokonano przy następujących założeniach makroekonomicznych przyjętych w oparciu o prognozę założeń na lata 2008-2050 przekazanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (dla celów prognozy wpływów i wydatków FUS na lata 2009-2013) oraz w oparciu o projekt ustawy budżetowej na 2008 r.

rok	Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	Wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	Stopa bezrobocia
2007	102,2%	106,0%	11,3%
2008	102,3%	103,6%	9,9%
2009	102,5%	104,1%	8,6%
2010	102,5%	104,3%	7,5%
2011	102,5%	103,5%	6,5%
2012	102,5%	103,4%	5,9%
2013	102,5%	102,8%	5,2%
2014	102,5%	102,5%	5,0%
2015	102,5%	102,5%	5,0%

I. Etapowe wydłużenie wymiaru urlopu macierzyńskiego

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami wymiar urlopu macierzyńskiego wynosi:

- 18 tygodni przy pierwszym porodzie,
- 20 tygodni przy każdym następnym porodzie,
- 28 tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie.

Wymiar urlopu macierzyńskiego wg projektu ustawy wynosiłby:

- w latach 2008-2009:
  - 20 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie
  - 31 tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie
- w latach 2010-2011:
  - 22 tygodnie w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie
  - 34 tygodnie w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie
- w latach 2012-2013:
  - 24 tygodnie w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie
  - 37 tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie
- od 2014 r.:
  - 26 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie
  - 39 tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie

Zgodnie z projektem podwyższony wymiar urlopu macierzyńskiego stosowany miałby być także w stosunku do osób korzystających z tego urlopu w dniu, w którym zaczyna obowiązywać nowy wymiar urlopu.

W szacunkach przyjęto, że w 2008 r. podwyższony - zgodnie z projektem - wymiar urlopu macierzyńskiego stosowany byłby w stosunku do osób korzystających z tego urlopu w dniu wejścia w życie ustawy tzn. 1 III 2008 r. Dla osób, którym urlop macierzyński

skończy się przed tym terminem obowiązywać będzie obecny wymiar urlopu macierzyńskiego.

Przy powyższych założeniach oszacowano, że wydatki na zasiłki macierzyńskie finansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wzrosłyby w porównaniu do obecnych przepisów o kwoty:

rok	Szacunkowy wzrost wydatków na zasiłki macierzyńskie z FUS w porównaniu do obecnych przepisów <i>w mln zł</i>
2008	72,7
2009	96,2
2010	298,4
2011	329,9
2012	590,5
2013	642,5
2014	951,6
2015	1 014,7

Wzrost wydatków na zasiłki macierzyńskie pociągnąłby za sobą wzrost wydatków z budżetu państwa na pokrycie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości:

rok	Szacunkowy wzrost wydatków budżetu państwa na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających zasiłki macierzyńskie wypłacane z FUS w porównaniu do obecnych przepisów <i>w mln zł</i>
2008	18,5
2009	24,6
2010	76,1
2011	84,2
2012	150,7
2013	164,0
2014	242,8
2015	258,9

II. Zmiany dotyczące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych stanowi kwota świadczenia pielęgnacyjnego (z ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Projekt ustawy przewiduje, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych stanowić ma:

- kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę – od 2008 r. do 31 XII 2011 r.,
- 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale – od 1 I 2012 r. (przy czym podstawa wymiaru w nowej wysokości obowiązywać ma od trzeciego miesiąca następnego kwartału), nie więcej jednak niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających urlop wychowawczy.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, wysokości świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Datę pierwszej weryfikacji ustalono na dzień 1 września 2006 r.

W roku, w którym przeprowadza się weryfikację, Rada Ministrów przedstawia Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych propozycje wysokości świadczeń rodzinnych. Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych, po otrzymaniu propozycji i informacji Rady Ministrów, uzgadnia wysokość świadczeń rodzinnych. W przypadku gdy Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych nie uzgodni wysokości świadczeń rodzinnych, Rada Ministrów ustala te wysokości, w drodze rozporządzenia, na poziomie nie niższym niż wynika to z propozycji.

Zgodnie z ustawą o minimalnym wynagrodzeniu za pracę wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę jest corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Jeśli prognozowany na dany rok wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych wynosi:

- co najmniej 105% - ustala się dwa terminy zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia (od 1 stycznia i od 1 lipca),
- mniej niż 105% - ustala się jeden termin zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia (od 1 stycznia).

Wobec powyższego przyjęto następujące założenia:

1. Przyjęto, że minimalne wynagrodzenie wzrasta co roku od 1 stycznia zgodnie z nominalnym wzrostem przeciętnego wynagrodzenia.
2. Przyjęto, że kwota świadczenia pielęgnacyjnego zostanie podwyższona:
  - od 1 września 2009 r. wskaźnikiem równym iloczynowi wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2006 r., 2007 r. i w 2008 r.,
  - od 1 września 2012 r. wskaźnikiem równym iloczynowi wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2009 r., 2010 r. i w 2011 r.,
  - od 1 września 2015 r. wskaźnikiem równym iloczynowi wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2012 r., 2013 r. i w 2014 r.

Ponadto:

3. Założono, że w warunkach proponowanych zmian średnia podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах

wychowawczych od 1 stycznia 2012 r. wynosić będzie 55% przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale.

4. Ponieważ ustawa ma wejść w życie od 1 marca 2008 r. założono, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych wg proponowanych zmian wzrośnie od tej daty.

Przy powyższych założeniach oszacowano, że wprowadzenie proponowanych zmian spowodowałoby zwiększenie wydatków budżetu państwa na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych w porównaniu do obecnie obowiązujących przepisów o następujące kwoty:

rok	Szacunkowy wzrost wydatków budżetu państwa na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urloпах wychowawczych (w porównaniu do obowiązujących obecnie przepisów) <i>w mln zł</i>
2008	278,6
2009	408,3
2010	447,9
2011	505,3
2012	845,3
2013	934,6
2014	1 012,0
2015	1 077,0

III. Skrócenie okresu, po którym osoba ubezpieczona dobrowolnie nabywa prawo do zasiłku chorobowego ze 180 dni do 90 dni

Skrócenie okresu, po którym osoba ubezpieczona dobrowolnie w ubezpieczeniu chorobowym nabywa prawo do zasiłku chorobowego ze 180 dni do 90 dni spowoduje wzrost liczby dni zasiłków chorobowych z funduszu chorobowego. Oszacowano, że zwiększenie liczby dni zasiłkowych o każde 10 tysięcy (z tytułu proponowanej zmiany) spowoduje, w warunkach finansowych 2009 r., wzrost wydatków na zasiłki chorobowe z FUS o kwotę około 0,4 mln zł.

Z przebiegiem

Sylwester Rypiński

OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40, tel. +48 22 551-55-00 fax +48 22 551-55-01

NIP: 526-025-13-39

REGON: 001133016

KRS: 0000033976

Warszawa, dnia 7 lutego 2008 roku

OPZZ/AR/PŚ/35/2008

Pan

Lech Czapla

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, że Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych do otrzymanego w dniu 14 stycznia 2007 roku poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, zgłasza następujące uwagi:

Przedłożony projekt jest konsekwencją propozycji zawartych w *Projekcie polityki rodzinnej*, opracowanej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Dokument ten był przedmiotem obrad Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, które 17 kwietnia 2007 roku przyjęło w tej sprawie stanowisko.

Z przykrością należy odnotować, że zgłoszone w tym stanowisku uwagi dotyczące m.in.

- nadania pojęciom: „minimum egzystencji” i „minimum socjalne” rangi kategorii pojęć prawnych;
- wprowadzenia do ustawodawstwa pojęcia „minimum dochodu gwarantowanego rodziny”, będącego podstawą do udzielania pomocy społecznej;
- znacznego zwiększenia wysokości zasiłków rodzinnych;

nie znalazły odzwierciedlenia w proponowanym projekcie ustawy.

WYDZIAŁ PREZYDIALI
L.dz. 1
Data wpływu 13.02.08

W uzasadnieniu do projektu ustawy wnioskodawcy określili przyczyny, dla których proponują dokonać zmiany w art. 14 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Dotychczas obowiązujący przepis ust. 2 pkt 2 dyscyplinuje osoby podlegające dobrowolnemu ubezpieczeniu, mieści się także w istocie takiego ubezpieczenia. Ewentualne przywrócenie terminu na opłacenie składki może nastąpić na zasadach określonych w przepisach kodeksu postępowania administracyjnego.

Nie można podzielić stanowiska projektodawców, aby Zakład Ubezpieczeń Społecznych dochodził w trybie przymusowym należnych, a nie opłaconych składek. Propozycja ta w zasadzie sprowadzi się do uszczuplenia wpływów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, korzystania ze świadczeń mimo nie opłaconych składek oraz nałoży kolejne obowiązki na pracowników ZUS. Brak jest zatem merytorycznych przesłanek do zmiany tego przepisu. Brak jest także uzasadnienia do skrócenia do 90 dni okresu wyczekiwania dla osób, które podejmą decyzję o dobrowolnym ubezpieczeniu chorobowym.

W zakresie rozwiązań związanych z macierzyństwem, nie negujemy potrzeby wydłużenia możliwości korzystania z zasiłku przez kobiety będące w zagrożonej ciąży, nie możemy jednak zgodzić się ze stanowiskiem wnioskodawców, aby prawo do świadczenia z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe) uzależnione było od przedłożenia przez osobę ubiegającą się o to świadczenie karty ciąży. Zachowania prozdrowotne uzależnione są od wielu czynników, często niezależnych od postaw osób zainteresowanych.

Autorom projektu zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych warto zadedykować do zapoznania się z wynikami badań przeprowadzonych w 2005 roku na Opolszczyźnie przez dr Andrzeja Tukiendorfa z Politechniki Opolskiej oraz dr Michała Łasochę ze Szpitala Ginekologiczno-Położniczego w Opolu. Stwierdzili oni, że największe ryzyko, gdy chodzi o śmiertelność niemowląt występuje na obszarach objętych największym bezrobociem: im wyższe bezrobocie, tym większe ryzyko. Podkreślili ponadto, że na ryzyko śmiertelności noworodków nie ma wpływu niewystarczająca opieka medyczna nad ciężarnymi, co można by - zbyt pochopnie - wnioskować.

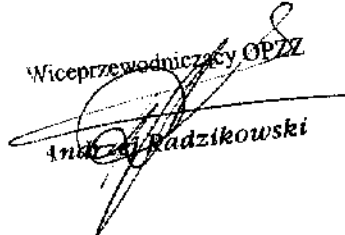
Groźbą zastosowania sankcji ekonomicznych nie zmieni się zachowań kobiet w ciąży, szczególnie z miejscowości oddalonych od przychodni K, kiedy w rodzinach biednych nie zawsze wystarcza na chleb, a co dopiero na przejazd środkami komunikacji publicznej.

Nie można także zgodzić się z prezentowaną tezą o wysokiej śmiertelności niemowląt w Polsce. Według danych Eurostatu śmiertelność niemowląt na 1000 żywych urodzeń wynosiła w 2005 r. w Polsce 6,4. Na 10 krajów członkowskich Unii Europejskiej w Europie Środkowo-Wschodniej pięć krajów miało wyższą śmiertelność niemowląt na 1000 żywych urodzeń – na Litwie wynosiła ona 6,8; na Słowacji 7,2; na Łotwie 7,8; w Bułgarii 10,4, a w Rumunii 15,0. Śmiertelność niemowląt na 1000 żywych urodzeń w 2005 r. była wyższa od 4 w dwóch krajach tzw. starej Unii – w Holandii wynosiła 4,9 (4,4 w 2004 r.), a w Wielkiej Brytanii 5,1.

Podstawowy kierunek działań państwa dla poprawy sytuacji demograficznej oraz wskaźników związanych z poziomem śmiertelności niemowląt i liczbą niemowląt o niskiej wadze urodzeniowej powinien być ukierunkowany na poprawę sytuacji materialnej rodzin.

Tymczasem poprzez nie wypłacanie przedmiotowego świadczenia proponuje się swoje oszczędności budżetowe oraz pogorszenie sytuacji materialnej rodziny, w której przyszedł na świat nowy jej członek.

Wiceprzewodniczący OPZZ

Andrzej Radzikowski

PKPP/73/MR/2008

Warszawa, 6 lutego 2008 r.

Pan Lech **CZAPLA**
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

szanowni Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo PS-6/08 dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz zmianie niektórych innych ustaw (projekt zawierający propozycję o charakterze prorodzinnym), Polska Konfederacja pracodawców Prywatnych Lewiatan przedstawia w załączeniu opinię do wyżej wymienionego projektu ustawy.

Z poważaniem

Henryka Bochniarz
Prezydent
Polska Konfederacja pracodawców Prywatnych Lewiatan

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....
Data wpływu *18.02.08*

Opinia Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz zmianie niektórych innych ustaw

(projekt zawierający propozycje o charakterze prorodzinnym)

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan zgadza się z celem projektu, którym jest stworzenie rozwiązań, które mają sprzyjać łączeniu pracy zawodowej i życia rodzinnego, a także usunąć niektóre bariery dotyczące zatrudnienia kobiet. Za niezbędne uważamy wprowadzenie rozwiązań eliminujących przeszkody przeciwdziałające podjęciu decyzji o posiadaniu dzieci. Zgadza się również, iż priorytetem powinno być przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom procesów demograficznych, z którymi mamy do czynienia, i których efekty negatywnie wpłyną na koszty pracy, budżet państwa, a przez to rozwój gospodarczy kraju.

Wprowadzenie właściwej, efektywnej polityki prorodzinnej jest szczególnie ważne w kontekście zmieniającej się relacji osób w wieku produkcyjnym i osób w wieku poprodukcyjnym. Zgodnie z informacją zawartą w uzasadnieniu projektu w 2012 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będzie około 28 osób w wieku poprodukcyjnym (w 2005 roku były to 24 osoby), a w 2030 r. już 46 osób. Rosnąca liczba ludzi starszych i spadek liczby osób zdolnych do pracy oznacza przede wszystkim rosnące obciążenie pracujących kosztami utrzymania istniejących systemów socjalnych, w tym zwłaszcza systemów emerytalnych i opieki zdrowotnej. Dlatego też najbliższe lata trzeba wykorzystać do takich zmian, aby rynek pracy mógł udźwignąć wyzwania starzejącej się ludności. W związku z tym należy, z jednej strony dbać o to, aby były jak najmniejsze przeszkody ku temu, aby rodziko się więcej dzieci, a z drugiej natomiast należy przeciwdziałać zbyt szybkiej dezaktywizacji osób pracujących.

Coraz lepsza sytuacja na rynku pracy powoduje, iż decyzję o posiadaniu dziecka jest łatwiejsza, dlatego też należy wspierać rozwój gospodarczy, aby firmy się rozwijały i rósł ich popyt na pracowników, a więc rosło bezpieczeństwo pracownika. Godną rozważenia w tym kontekście jest np. koncepcja flexicurity i proponowane przez nią uelastycznienie prawa pracy. Koncepcja ta zakłada, że mimo iż pracownik może stracić pracę, to ma on pewność, iż w krótkim okresie znajdzie kolejne miejsce zatrudnienia, a więc i dochodu, co z jednej strony zapewnia bezpieczeństwo pracownikowi, z drugiej natomiast pozwala firmom elastycznie reagować na zmiany na rynku, na którym funkcjonuje.

Tworzenie elastycznych rozwiązań i ich promocja jest bardzo korzystna, o czym świadczą dane zawarte w raporcie Eurodeputowanego Jacka Protasiewicza do Zielonej Księgi pt. „Unowocześnienie prawa pracy w celu sprostania wyzwaniom XXI wieku”. Raport ten zwraca uwagę, na fakt, iż rynek pracy ulega zmianom, czego wyrazem są nowe rodzaje umów, których popularność w Unii Europejskiej systematycznie wzrasta zarówno ze względu na potrzeby pracodawców zmuszonych reagować na zmieniające się warunki rynkowe, jak i oczekiwania pracowników, w tym zwłaszcza rodziców wychowujących dzieci oraz uczącą się młodzież, która chce mieć większą swobodę w ustalaniu czasu pracy w celu utrzymywania większej równowagi między życiem rodzinnym, pracą i kształceniem.

Zatrudnienie w niepełnym wymiarze godzin stanowiło około 60% nowo utworzonych miejsc pracy na terenie Unii Europejskiej po roku 2000, a więc więcej niż zatrudnienie standardowe w pełnym wymiarze godzin, a 68% osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin jest zadowolonych z wymiaru swojego czasu pracy.

Również około 60% osób, które w 1997 r. podjęły w UE pracę w ramach niestandardowych umów, w 2003 r. posiadało umowy standardowe, co oznacza, że różnorodność umów o pracę stanowi skuteczną metodę zarówno wchodzenia nowych osób na rynek pracy, jak i utrzymywania kontaktu z rynkiem pracy przez osoby znajdujące się w sytuacji nieciągłości pracowniczej wymuszonej lub dobrowolnej. Dane te wskazują, iż niestandardowe, elastyczne formy zatrudnienia są korzystne zarówno dla pracowników, jak i pracodawców i powinny być wykorzystywane.

Uwagi szczegółowe

Zmiana ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy zawarta w art. 1 pkt 1-3 projektu zakłada wydłużenie urlopu macierzyńskiego do 26 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka oraz do 39 tygodni – w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie, przy czym wydłużenie to odbywa się stopniowo, o dwa tygodnie, co dwa lata. Wydaje się jednak, iż znaczące wydłużanie urlopu macierzyńskiego nie będzie korzystnym rozwiązaniem. Naszym zdaniem kwestia ta powinna być rozpatrywana nie tylko z punktu widzenia kosztowności, ale także z punktu widzenia jej sensowności. Należy bowiem rozważyć, czy z punktu widzenia ułatwienia podjęcia decyzji o posiadaniu dzieci zasadnym jest wydłużanie okresu, w którym uszczuplone są dochody przyszłych rodziców. Musimy mieć przecież na uwadze, że za urlop macierzyński płacą właśnie osoby pracujące, co uszczupla ich dochód. Musimy też mieć świadomość, że wydatki na urlopy macierzyńskie pochodzą ze składek na ubezpieczenie chorobowe. Tak więc wydłużenie trwania okresu urlopu spowoduje presję na wzrost składek na ubezpieczenie chorobowe, a w konsekwencji wpłynie na wzrost pozapłacowych kosztów pracy po stronie pracownika.

Dlatego może warto raczej rozważyć wprowadzenie pojęcia „job – sharingu” z zapisami: pozytywnie zdefiniowanego prawa do jednakowej – proporcjonalnej do czasu pracy, płacy; prawa do proporcjonalnego do czasu pracy – wynagrodzenia; udziału w systemie beneficjów pozapłacowych; prawa do świadczeń socjalnych, szkoleń, awansów i promocji, równego traktowania w czasie redukcji zatrudnienia w firmie.

Propozycja wprowadzenia art. 186^a, który przewiduje objęcie szczególną ochroną pracowników korzystających z możliwości pracy w niepełnym wymiarze jest nowym rozwiązaniem. Przewidywane brzemienia powołanego przepisu – wprowadzająca gwarancje zatrudnienia dla pracownika uprawnionego do urlopu wychowawczego, który w okresie kiedy może korzystać z takiego urlopu złoży do pracodawcy wniosek o obniżenie jego wymiaru czasu pracy - może być postrzegana jako rozwiązanie zachęcające pracowników do godzenia życia zawodowego z rodzinnym.

Powstaje jednakże poważna obawa, czy proponowane rozwiązanie, nie będzie prowadzić do nadużyć ze strony pracowników, którzy chcąc zagwarantować sobie zatrudnienie, będą składać wniosek o obniżenie wymiaru czasu pracy w minimalnym wymiarze (np. o 1/40). Poprzez to rozwiązanie pracownicy uzyskają gwarancję zatrudnienia, która może eliminować u pracownika chęć do efektywnego wykonywania pracy. W przypadku pracodawcy natomiast powstanie ryzyko, że brak efektywności jednego pracownika będzie przenosił się na funkcjonowanie całej komórki, w której dany pracownik jest zatrudniony. Reasumując, istnieje poważna obawa, że proponowany przepis będzie nadużywany, co w konsekwencji rodzić może zachowania patologiczne.

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan pozytywnie opiniuje też propozycję umożliwienia wykorzystania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych do tworzenia przyzakładowych żłobków i przedszkoli, jak również finansowanie z funduszu opieki nad dziećmi w przedszkolach i żłobkach. Jakkolwiek dostrzegamy pozytywne aspekty tego rozwiązania to uważamy, iż w tworzenie instytucji opieki powinny mocniej angażować się samorządy, nie zaś przedsiębiorstwa które, aby funkcjonować na konkurencyjnym rynku powinny zajmować się ich główną działalnością.

Nie dostrzegamy jednakże uzasadnienia dla rozwiązania polegającego na zwiększeniu wysokości składek ubezpieczeniowych, opłacanych za osoby przebywające na urlopie wychowawczym do kwoty przeciętnego wynagrodzenia. Taki wzrost nie jest dobrym rozwiązaniem, gdyż jest to sprzeczne z zachętą do łączenia pracy np. w zmniejszonym wymiarze czasu, czy w formule pracy w domu - z funkcjami opiekuńczymi podczas urlopu wychowawczego. Dla kobiet o niższych kwalifikacjach i niższych zarobkach byłaby to wysoka premia, ze względu na to, że normalnie pracując (np. po powrocie z urlopu) nie miałyby tak wysokich składek.

Art. 6 projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw wprowadza zmianę ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy polegającą na dodaniu art. 104a po art. 104, który ma na celu zwolnienie pracodawców z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy za pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego w okresie 36 miesięcy.

PKPP Lewiatan uważa, że zaproponowane rozwiązanie jest słuszne i prowadzić będzie do ułatwienia powrotu do pracy pracowników przebywających na tych urloпах. Jednocześnie trzeba podkreślić, iż zmiany w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zakresie rozwiązań prorodzinnych powinny być znacznie szersze. Ważnym aspektem byłoby np.: wprowadzenie nowego instrumentu rynku pracy umożliwiającego finansowanie szkoleń dla pracowników powracających do zatrudnienia z urlopów macierzyńskich lub wychowawczych mających na celu podniesienie ich kwalifikacji.

Zwolnienie pracodawcy z płacenia składki na Fundusz Pracy w przypadku zatrudnienia osoby po urlopie macierzyńskim czy wychowawczym na okres co najmniej 3 lat ma charakter symboliczny, ponieważ z punktu widzenia jednostkowego pracodawcy – są to sumy symboliczne.

Podobnie pozytywnie oceniamy zmianę brzmienia art. 10 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych, która prowadzić będzie do zwolnienia pracodawców z opłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników powracających z urlopu wychowawczego lub macierzyńskiego w okresie 36 miesięcy po powrocie. Takie rozwiązanie podobnie jak zawarte w art. 8 projektu ustawy przyczyniać się będzie do ułatwienia powrotu do pracy tej grupie osób, oraz zachęcać pracodawców do dalszego zatrudniania pracowników, którzy przez okres przebywania na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym byli wyłączeni z funkcjonowania firmy.

Warszawa, 6 luty 2008 r.
PKPP/ 73/MR/07

Komisja Krajowa
80-855 Gdańsk, ul. Wąły Piastowskie 24
tel. 58/ 308-4480, 58/ 308-4311 fax /58 308-4219
sekprez@solidarnosc.org.pl

BPS/23/02/08

Gdańsk, dnia 20.02.2008 r.

Opinia

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – *Kodeks pracy oraz niektórych innych
ustaw*

Z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Biuro Polityki Społecznej pozytywnie opiniuje poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – *Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw*, zwracając jednak uwagę, iż art. 9 jest zbędny.

CZŁONEK PREZYDIUM
KK NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
Zbigniew Kruszyński
Zbigniew Kruszyński

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....

Data wpływu ..... *20.02.2008* .....

Warszawa, dnia 15 lutego 2008 r.

KPP/0648/02.08/AA/KM

Pan
Lech Czapla
Zastępca szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Przewodniczo,

W odpowiedzi na pismo z dnia 9 stycznia 2008 r., PS-6/08, Konfederacja Pracodawców Polskich przesyła stanowisko dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, zawierającego propozycje o charakterze prorodzinnym.

z wyrazami szacunku

Prezydent
Konfederacji Pracodawców Polskich

Andrzej Malinowski

Andrzej Malinowski

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....
Data wpływu 26-02-2008

Stanowisko Konfederacji Pracodawców Polskich dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw, zawierającego propozycje o charakterze prorodzinnym

Negatywnie oceniamy propozycję wydłużenia urlopów macierzyńskich, ponieważ nie istnieją dowody potwierdzające ścisłą zależność pomiędzy długością wymiaru urlopu macierzyńskiego, a dzietnością. Znaczne wydłużenie wymiaru tego urlopu może być źródłem dezaktywizacji wielu kobiet na rynku pracy. Ponadto Dyrektywa Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy warunków bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG), Dyrektywa w art. 8 stanowi, że państwa członkowskie podejmą niezbędne środki zapewniające tym pracownicom uprawnienie do nieprzerwanego, trwającego minimum 14 tygodni, udzielonego przed porodem i/lub po porodzie. Taki urlop macierzyński powinien obejmować, co najmniej 2 – tygodniowy obowiązkowy urlop macierzyński przyznawany przed i /lub po porodzie zgodnie z prawem krajowym lub praktyką. Należałoby podkreślić, że Trybunał Sprawiedliwości w orzeczeniu z dnia 27 października 1998 r. w sprawie C-411/96 Margaret Boyle i inni przeciwko Equal Opportunities Commission orzekł, że chociaż art. 8 stanowi o nieprzerwanym okresie urlopu macierzyńskiego, który powinien trwać przynajmniej 14 tygodni, włączając w to obowiązkowy, przynajmniej 2 – tygodniowy urlop, to jednak przepis ten pozwala Państwu członkowskim swobodę określenia daty rozpoczęcia urlopu macierzyńskiego. Należałoby, więc wyprowadzić z tego wniosek, że polskie ustawodawstwo spełnia wymagania niniejszej Dyrektywy.

Pozytywnie oceniamy propozycję zmiany przepisów dotyczącą zasad korzystania ze środków zgromadzonych w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych i umożliwienie pracodawcom finansowanie z Funduszu kosztów korzystania przez pracowników z niepublicznych żłobków, przedszkoli. Pozytywnie wpłynie to nie tylko na sytuację młodych ludzi i ich ewentualną ich decyzję, co do posiadania dziecka, ale zachęci pracodawców do popularyzowania i stosowania elastycznych form organizacji czasu pracy, co podniesie konkurencyjność polskich firm. Zdaniem KPP za tym zmianami powinny pójść zamiany, które zniosą/zliberalizują niektóre wymogi sanitarne przy prowadzeniu takich placówek.

KPP pozytywnie ocenia zmiany umożliwiające pracownikom skorzystanie, w ramach funkcjonującego w ich zakładzie pracy Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, z usług świadczonych przez pracodawcę na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej niezależnie od miejsca ich świadczenia. Wolność wyboru miejsca pracy oraz zakaz dyskryminowania z jakichkolwiek nieobiektywnych powodów jest prawem gwarantowanym Konstytucją i wiążącymi Polskę normami prawa międzynarodowego. Dotychczas obowiązujące ograniczenie jest szczególnie dotkliwe dla pracujących w Polsce obcokrajowców, ponieważ uniemożliwiają im korzystanie z usług i świadczeń oraz dopłat z funduszu, jeśli wypoczynek urlopowy spędzają w kraju ojczystym. Zdaniem Konfederacji Pracodawców Polskich uchwalenie tego projektu umożliwi pracodawcom oferowanie atrakcyjniejszych warunków pracy i w ten sposób zwiększy ich możliwości pozyskiwania wykwalifikowanej kadry.

Ponadto, zdaniem KPP wejście w życie tej nowelizacji spowoduje, że osoby słabiej sytuowane będą miały możliwość lepszego zaspokajania swoich potrzeb religijnych, potrzeb dbałości o zdrowie czy własnego rozwoju intelektualnego. Można założyć, że nowelizacja pozytywnie wpłynie na zainteresowanie kursami językowymi organizowanymi poza granicami Polski. Dotychczas obowiązujące ograniczenia są dotkliwe dla pracowników, i ich dzieci, których nie jest stać na pełne pokrycie tego typu wydatków z własnych funduszy. Konfederacja Pracodawców Polskich postuluje, aby w art. 3 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poszerzyć katalog działalności o możliwości pokrywania z funduszu socjalnego świadczeń zdrowotnych na rzecz pracowników. Finansowanie kosztów świadczeń zdrowotnych dla pracowników przez pracodawców w obecnym stanie prawnym jest możliwe, ale przepisy prawa podatkowego dotyczące opodatkowania podatkiem dochodowym osób fizycznych i prawnych hamują motywację pracodawców do finansowania takich świadczeń, dlatego też KPP postuluje prawne umożliwienie pokrywania z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych kosztów świadczeń zdrowotnych. Zmiana taka może spowodować przyływ do sektora ochrony zdrowia dodatkowych środków (suma funduszu socjalnego w przedsiębiorstwach w roku 2005 to 8,4 mld. PLN).

Pozytywnie oceniamy propozycję w zakresie zmiany zasad naliczania składek emerytalno-rentowych opłacanych przez budżet państwa za osoby pozostające na urloпах wychowawczych, które nie różnicują tego prawa z punktu widzenia formy zatrudnienia oraz te propozycje, które wyrównują prawo do świadczeń opiekuńczych dla osób ubezpieczonych obowiązkowo i ubezpieczonych dobrowolnie.

KPP jest zdania, że propozycja zwolnienia pracodawcy z całości składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za osoby wychowujące dzieci przez czasookres trzech lat licząc od momentu podjęcia pracy po zakończeniu urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego jest o wiele korzystniejsza, z punktu widzenia sytuacji kobiet na rynku pracy, niż wprowadzanie ustawowej ochrony przed ich zwolnieniem. Tworzenie restrykcyjnych zapisów prawnych w zakresie ochrony stosunku pracy może obrócić się przeciwko kobietom-pracownikom. Przykładem tego mogły stać się procedowane jesienią w Sejmie propozycje wprowadzenia ochrony pracowników przed zwolnieniem w przypadku, kiedy pracownik wraca z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego. Takie rozwiązania znacznie pogorszyłyby sytuację kobiet na rynku pracy. Niewątpliwie wzrosłaby liczba umów o pracę zawieranych na czas określony, pojawiłyby się próby zatrudniania w ramach umów cywilnoprawnych. Oczywiście pracodawcy jeszcze ostrożniej podchodziliby do zatrudniania młodych kobiet.

Ponadto proponujemy rozważenie poprawki do art. 2. Mają one charakter techniczny:

3) w art. 8:

a) w ust. 2 w zdaniu pierwszym po słowach „działalności socjalnej określa” skreśla się wtrącenie „, , zastrzeżeniem ust. 2a,”

b) uchyla się ust. 2a.

Negatywnie oceniamy zmianę w art. 186⁷ k.p., która w zasadzie spowoduje, że osobie uprawnionej do urlopu wychowawczego, która złożyła pracodawcy wniosek o obniżenie jej wymiaru czasu pracy pracodawca nie będzie mógł wypowiedzieć

umowy o pracę. Intencją projektodawcy jest zrównanie pozycji prawnej tej osoby z osobą, która korzysta z urlopu wychowawczego. Należy jednak podkreślić, że osoba będąca na urlopie wychowawczym może podczas trwania tego urlopu podejmować zatrudnienie, ale pod warunkiem sprawowania na trwałe osobistej opieki nad dzieckiem pod rygorem wezwania przez pracodawcę do stawienia się do pracy. W przypadku osoby, która złożyła oświadczenie, o której mowa w zmienianym art. 186⁷ k.p., warunek taki nie istnieje, co stawia w gorszej sytuacji osobę korzystającą z urlopu wychowawczego i podejmującą pracę zarobkową umożliwiającą sprawowanie trwałej, osobistej opieki nad dzieckiem. Propozycja ta może zostać uznana *de facto* jako dyskryminująca. Z tego powodu negatywnie oceniamy w tym zakresie projekt.

Oceniając pakiet propozycji prorodzinnych należałoby podkreślić, że w znacznym stopniu ich realizacja uzależniona jest od stanu gospodarki i realnych możliwości budżetowych. Dlatego tak ważne jest, aby rozwiązywanie problemów demograficznych dokonywane było poprzez pryzmat tworzenia lepszych warunków do rozwoju gospodarczego. KPP właśnie w ten sposób rozumie termin „polityka rodzinna” i neguje dotychczasowe rozumienie tego zagadnienia sprowadzające się przede wszystkim do postulatu podwyższania świadczeń socjalnych, które nie są powiązane z uprzednim obowiązkiem pracy.

Ponadto chcemy zwrócić na pewien problem techniczny dotyczący redakcji proponowanych zmian w przepisach. Z legislacyjnego punktu widzenia ustawa nie może zmieniać przepisów regulujących sprawy, które nie należą do jej zakresu podmiotowego lub przedmiotowego, albo się z nimi nie wiążą (podstawa prawna: § 3 ust. 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2002 r. Nr 100, poz. 908).